

นโยบายและผลประโยชน์ของจีนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับฮ่องกง

นโยบายของจีนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับฮ่องกง

นโยบายสำคัญของจีนที่เกี่ยวข้องกับฮ่องกง คือ การได้ดินแดนของฮ่องกง และได้อำนาจอธิปไตยเหนือฮ่องกงกลับคืนจากอังกฤษโดยสันติวิธี คือ ใช้วิถีทางการทูตผ่านกระบวนการเจรจาหารือระหว่างจีนกับอังกฤษ เมื่อเวลาที่เหมาะสมมาถึง และในระหว่างที่มีการเจรจาเกี่ยวกับฮ่องกงอยู่นั้นจะมีการรักษาสถานภาพเดิมของฮ่องกงเอาไว้

จีนมีโอกาสที่จะได้ดินแดนฮ่องกงคืนจากอังกฤษโดยใช้กำลังเข้ายึดคืนได้ เมื่อสภาวะแวดล้อมภายนอกหลายครั้ง ดังจะเห็นได้จากสถานการณ์เอื้ออำนวยที่สำคัญสองเหตุการณ์ คือ

เหตุการณ์ที่ 1 เมื่อปี ค.ศ.1949 เมื่อพรรคคอมมิวนิสต์ได้ชัยชนะในปี ค.ศ.1949 เป็นช่วงเวลาที่ได้ถือว่าเป็นโอกาสที่ดีที่สุดที่ผู้นำจีนเคยมีมาในการเข้าครอบครองฮ่องกง เนื่องจากกองทัพปลดแอกประชาชนแห่งชาติ (The People's Liberation Army : PLA) ได้ชัยชนะต่อกองกำลังของพรรคชาตินิยมจีนมาจนถึงมณฑลกวางตุ้ง และการใช้กองกำลังนี้บุกเข้าครอบครองฮ่องกงเพื่อรัฐบาลใหม่จะได้บูรณภาพแห่งดินแดนของจีนกลับคืนนั้นไม่ใช่เรื่องที่ยากแต่ประการใด เนื่องจากเมื่อครั้งที่ผู้นำบุกเข้ายึดครองฮ่องกงในปี ค.ศ.1941 เป็นไปได้โดยง่าย ซึ่งแสดงว่าฮ่องกงเป็นดินแดนที่ยากต่อการป้องกัน จากความสัมพันธ์ระหว่างกงสุลสหรัฐอเมริกาที่สมาชิกสันนิบาตประชาธิปไตยของจีน (Chinese Democratic League) ได้ให้ข้อสังเกตว่า "กองกำลัง

ของพรรคคอมมิวนิสต์มีความเชื่อมั่นภายหลังที่ได้ชัยชนะที่เซียงไฮ้ และคาดว่าจะเข้าโจมตีฮ่องกงทันทีที่ได้รับชัยชนะในกวางตุ้งแล้ว"¹

อย่างไรก็ตามเมื่อถึงเดือนสิงหาคม 1949 กลับปรากฏว่า กองกำลังคอมมิวนิสต์ไม่ประสงค์ที่จะเคลื่อนกองกำลังเข้าไปในฮ่องกง และพรรคคอมมิวนิสต์จีนที่ปักกิ่งไม่ได้มีการเคลื่อนไหวในการออกโฆษณาชวนเชื่อโจมตีฮ่องกง หรือรัฐบาลอังกฤษแต่ประการใด² ในกลางเดือนตุลาคม 1949 กงสุลสหรัฐอเมริกาในฮ่องกงได้บันทึกว่า "เมื่อกองกำลังของกองทัพปลดแอกแห่งชาติได้เข้าครอบครองมณฑลกวางตุ้งแล้ว ได้ตั้งกองทหารห่างจากเขตแดนประมาณ 25 ไมล์ และอยู่ที่นั่นด้วยความสงบ"³

นอกจากนี้ยังมีรายงานถึงฮ่องกงว่า หน่วยงานของกวางตุ้งมีความประสงค์ให้มีการเปิดเส้นทางรถไฟระหว่างเกาหลิน-กวางตุ้ง อีกครั้งหนึ่งทันทีที่เป็นไปได้ รัฐบาลใหม่ประกาศว่าจะไม่มีกองทัพปลดแอกแห่งชาติตั้งอยู่ที่พรหมแดน และจะไม่มี การแทรกแซงใด ๆ ด้านการค้า⁴

¹Alan Lawrance, China's Foreign Relation Since 1949 (London: Routledge and Kegan Paul, 1975), p.246 quoted in Kevin P.Lane, Sovereignty and The Status Quo : The Historical Roots of China's Hong Kong Policy (Bolder: Westview Press), p.69

²Foreign Relation of United State vol.7:515, quoted in Kevin P. Lane, Ibid., p.69

³Foreign Relation of United State vol.7:577, quoted in Kevin P. Lane, Ibid., p.70

⁴Gray Catron, China and Hong Kong 1949-1967 (Ph.D. Dissetation, Harvard University, 1971), p.228 quoted in Kevin P. Lane, Ibid., p.70

เหตุการณ์ที่ 2 ในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมในจีน ค.ศ.1966 และสถานการณ์ในฮ่องกง ในปี ค.ศ.1967 ช่วงนี้เป็นช่วงจุดต่ำสุดของความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายในด้านร่วมมือและความสงบสุข สืบเนื่องมาจากมีการปฏิวัติวัฒนธรรมในจีน ในปลายฤดูใบไม้ผลิ ปี ค.ศ.1966 และเกิดมีการก่อความไม่สงบขึ้นในฮ่องกง ในช่วงปี ค.ศ.1966-1967 เนื่องจากคนงานบริษัทผลิตดอกไม้เทียมบริษัทหนึ่งในเกาหลุน ได้เรียกร้องให้มีการออกกฎหมายใหม่เกี่ยวกับระยะเวลาและเงื่อนไขในการทำงาน ความต้องการนี้ไม่ได้รับการตอบสนอง แต่กลับมีการประกาศไล่คนงานออก 97 คน และปิดโรงงาน 2 โรง ต่อมาในเดือนพฤษภาคมประชาชนหลายพันคนทำการชุมนุมประท้วงต่อต้านการปฏิบัติการณ์ของตำรวจที่มีต่อผู้ประท้วง รัฐบาลฮ่องกงได้ใช้ตำรวจปราบจลาจลอย่างรุนแรง ในช่วงเวลานี้ฝ่ายซ้ายในฮ่องกงจึงจับเอาสถานการณ์นี้ขึ้นมาเพื่อเปลี่ยนความต้องการของกรรมกรให้เป็นความต้องการทางการเมือง และเรียกร้องให้ฮ่องกงสิ้นสุดการอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษ ในขณะที่เดียวกันในบริเวณชายแดนจีนกับฮ่องกง ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อนร่วมชาติฮ่องกง-เกาหลุน ในการต่อต้านการกดขี่ข่มเหงของหน่วยงานอังกฤษในฮ่องกง (the Committee of Hong Kong-Kowloon Chinese Compatriots of All Circles for Against Persecution by British Authorities in Hong Kong) สนับสนุนให้มีการเดินขบวนรวมไปถึงการเดินขบวนไปยังที่พักของผู้ว่าการ "คณะกรรมการต่อต้าน" สนับสนุนให้มีการนัดหยุดงานและสาธิตในโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะในงานเกี่ยวกับการขนส่ง ซึ่งตามรายงานกล่าวว่า มีประมาณ 60,000 คน ต่อมาในช่วงต้นเดือนกรกฎาคมการเคลื่อนไหวของฝ่ายซ้ายในฮ่องกงเป็นไปอย่างกว้างขวาง และมีการรณรงค์ที่ใช้ความรุนแรง

ในช่วงต้นของการจลาจลในฮ่องกงนี้ มีการสนับสนุนทางการเงินจากแผ่นดินใหญ่จีน โดยผ่าน สหพันธ์ของสหภาพการค้าของจีน (All-China Federation of Trade Unions) เป็นเงิน 3.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยให้กับคณะกรรมการต่อต้าน และในบางจุดก็มีการเดินขบวนสนับสนุนการเคลื่อนไหวในฮ่องกงอย่างกว้างขวาง ช่วงนี้ความสัมพันธ์ระหว่างอังกฤษกับจีนถึงจุดต่ำสุด มีการให้ทูตของอังกฤษเดินทางออกจากปักกิ่งในเดือนพฤษภาคมและสิงหาคม และทางการจีนประกาศไม่อนุญาตให้เจ้าหน้าที่ทางการทูตของอังกฤษเดินทางออกจากจีนก่อนได้รับอนุญาต ในเมืองใหญ่ ๆ ของจีนมีการเดินขบวนต่อต้านอังกฤษ ในเชียงใหม่มีการ

เข้าเรือคั้นและทำลายสิ่งของสถานกงสุลของอังกฤษ และต่อมาก็มีการตอบโต้การกระทำของอังกฤษ ในการจับกุมนักหนังสือพิมพ์ฝ่ายซ้ายในฮ่องกง โดยการจับกุมผู้ประสานงานของรอยเตอร์ (Reuters Correspondent) นาย แอนโทนี เกร (Anthony Gray) การส่งอาหารทางเรือไปยังฮ่องกง หยุดเป็นเวลาสี่วัน เป็นเหตุให้เกิดการขาดแคลนอาหารอย่างรุนแรงในฮ่องกง และเจ้าหน้าที่จีน ได้ประกาศตัดการส่งน้ำไปยังฮ่องกงด้วย⁵

อย่างไรก็ตามสิ่งที่สำคัญ คือ ทำทึของผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์จีนในระหว่างการก่อความไม่สงบในฮ่องกงเป็นเรื่องที่สำคัญ ผู้นำจีนพยายามที่จะจำกัดความวุ่นวายที่เกิดขึ้น โดยในช่วงเดือนตุลาคม 1966 นาย โจว เอินไหล ได้เตือนว่า "การปฏิวัติวัฒนธรรมในฮ่องกงควรจะเป็นไปอย่างสงบ และไม่ได้หมายถึงการปลดปล่อยฮ่องกงให้เป็นอิสระ"⁶ สำหรับข้อเสนอให้มีการส่งยามพิทักษ์แดง (Red Guards) ที่ได้รับการฝึกฝนอย่างดีไปยังฮ่องกง ได้รับการคัดค้านจากนาย โจวและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม นายหลิน เปียว ที่บริเวณชายแดนกองกำลังของจีน พยายามที่จะเดินทางเข้าไปยังฮ่องกงและปะทะกับยามพิทักษ์แดงหลายครั้ง และเจ้าหน้าที่จีนที่กวาดต้อนได้เตือนว่า หากใครพยายามที่จะผ่านชายแดนออกไปจะถูกจับและถูกลงโทษ⁶ ต่อมาในปลายเดือนตุลาคม เจ้าหน้าที่ระดับสูงของจีนในฮ่องกง จากธนาคารของจีน (Bank of China) ไชน่า ริซอสส์ (China Resources) สำนักข่าวซินหัว และองค์กรต่าง ๆ ในฮ่องกงเรียกร้อง และวิจารณ์การที่จีนปล่อยให้เหตุการณ์ต่าง ๆ ในฮ่องกงควบคุมไม่ได้⁷ ดังนั้น ต่อมาได้มี

⁵J.P.Jain, China in World Politics: A Study of Sino-British Relations, 1949-1975 (New Delhi : Radiant Publishers, 1976), pp.177-178
quoted in in Kavin P. Lane, Ibid., p.76

⁶Gray Catron, China and Hong Kong 1949-1967, op.cit., p.292 ,quoted
in quoted in Kavin P. Lane, Ibid., p.77

⁷Far Eastern Economic Review Year Book, 1968 (Hong Kong: Far Eastern
Economic Review Ltd.), p.167

แถลงการณ์จากพรรคคอมมิวนิสต์จีน เรียกร้องให้ฝ่ายซ้ายในฮ่องกง มุ่งในเรื่องให้มีการจัดการเรื่อง การให้การศึกษาของประชาชนฮ่องกงแทนการโจมตีรัฐบาลฮ่องกง และชี้ว่าเงินโอนที่จะเข้าครอบครอง ฮ่องกงในตอนนี้อย่างไม่สุกงอม ต่อมาก็มีการตัดเงินช่วยเหลือที่ให้กับคณะกรรมการต่อต้านของฮ่องกง ในฤดูใบไม้ผลิ ปี ค.ศ.1967 สำหรับความเคลื่อนไหวที่มีการประกาศไม่ส่งอาหารและน้ำแก่ฮ่องกง นั้น ในความเป็นจริงแล้วการส่งอาหารและน้ำให้กับฮ่องกงยังมีอยู่อย่างต่อเนื่องไม่มีการหยุดชะงักแต่ ประการใด และยังมีการลงทุนในข้อตกลงเกี่ยวกับเรื่องน้ำในเดือนตุลาคม ปี ค.ศ.1967 ด้วย⁸

จะเห็นได้ว่าเมื่อจีนมีโอกาสที่จะเข้าครอบครองฮ่องกงโดยใช้กำลังได้ เมื่อสถานการณ์ แวดล้อมที่เอื้ออำนวยในการรวมฮ่องกงเข้าเป็นส่วนหนึ่งของบูรณภาพแห่งดินแดนจีนได้ แต่จีนก็ไม่ได้ กระทำดังกล่าว ทำให้ต้องพิจารณาว่า จีนมีนโยบายเกี่ยวกับฮ่องกงไว้ตั้งแต่อดีตมาอย่างไรโดย พิจารณาจากเหตุการณ์ที่บ่งบอกเรื่องนี้ในช่วงเวลาต่าง ๆ กัน ดังนี้ คือ

1. ในช่วงสาธารณรัฐจีน (Republic of China)

ทางพรรคชาตินิยมของจีน (Chinese Nationalist Party) ถือว่าสนธิสัญญาทั้งสาม ที่อังกฤษนำมาใช้ในการสถาปนากการปกครองของเหนือดินแดนฮ่องกงนั้น เป็น "สนธิสัญญาที่ไม่เท่า เทียม" (unequal treaties) เนื่องจากกระทำขึ้นเมื่ออังกฤษใช้อำนาจที่เข้มแข็ง บังคับจีนได้ ในระหว่างที่จีนอ่อนแอ จุดมุ่งหมายประการหนึ่งของการปฏิวัติชาตินิยม ก็เพื่อจะยกเลิก "สนธิสัญญา ที่ไม่เท่าเทียม" ต่าง ๆ และเอาดินแดนของจีนกลับคืนจากต่างชาติโดยสันติวิธี ดังนั้นตั้งแต่อดีตมา เมื่อมีโอกาส หรือสถานการณ์ชักนำ จีนจึงได้แสดงออกเกี่ยวกับนโยบายของตนเกี่ยวกับฮ่องกง ดังนี้

⁸Far Eastern Economic Review Year Book, 1968 (Hong Kong: Far Eastern Economic Review Ltd.), p.178

1.1 ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 หลังจากที่สหรัฐและอังกฤษเข้าสู่สงครามต่อต้านญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม ค.ศ. 1941 สาธารณรัฐจีนอยู่ภายใต้การนำของนายพล เจียงไคเช็ค ได้ตกลงเป็นพันธมิตรกับสองประเทศ ต่อมาในปลายปี ค.ศ. 1942 ทั้งสองประเทศได้ทำข้อตกลงกับสาธารณรัฐจีนในเรื่องการยกเลิกสิทธิสภาพนอกอาณาเขต และสิทธิพิเศษอื่น ๆ เช่น การเดินเรือภายในน่านน้ำของจีน การตั้งกองทหาร และด้านอื่น ๆ ของทั้งสองประเทศที่มีอยู่ในจีน ข้อตกลงที่กระทำระหว่างสหรัฐอเมริกากับสาธารณรัฐจีนเป็นไปโดยราบรื่น แต่ข้อตกลงระหว่างสาธารณรัฐจีนกับอังกฤษตกลงกันไม่ได้ เนื่องจากจีนมีความต้องการที่จะได้ดินแดนที่เรียกว่า "นิวเทอริทอรี" กลับคืนเป็นของจีน แต่ท้ายที่สุดจีนตกลงยอมที่จะตัดเรื่อง "นิวเทอริทอรี" ออกไปเพื่อมิให้การยกเลิกสิทธิสภาพนอกอาณาเขตและสิทธิพิเศษต่าง ๆ ที่อังกฤษมีอยู่ในจีนล่าช้า แต่จีนได้สงวนสิทธิในการเปิดทำการเจรจาตกลงกันเกี่ยวกับช่องกั้นระหว่างกันอีกในอนาคต ดังนั้น ในวันที่ 11 มกราคม 1943 ทั้งสองประเทศได้ลงนามในสนธิสัญญาร่วมกับจีนในการยกเลิกสิทธิสภาพนอกอาณาเขตและสิทธิพิเศษต่าง ๆ ของคนที่มีอยู่ในจีน

ในช่วงนั้นนโยบายของสหรัฐ คือ การทำให้จีนมีกองกำลังที่เข้มแข็งและมีเสถียรภาพในเอเชียตะวันออก ภายหลังจากพ่ายแพ้ของญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกามีความเห็นอกเห็นใจในความปรารถนาอันแรงกล้าของจีนในอันที่จะทำให้ดินแดนกลับคืนสู่สภาพเดิม โดยการได้รับดินแดนต่าง ๆ ที่สูญเสียไปกลับคืนจากต่างชาติ โดยในเดือนมีนาคม 1943 ประธานาธิบดีสหรัฐ แฟรงคลิน ดี โรสเวลล์ ได้เสนอต่อ นาย ที วี ลุง (T.V. Soong) ผู้แทนของจีนในสหประชาชาติว่า หากจีนเห็นด้วยประธานาธิบดี โรสเวลล์จะเสนอต่ออังกฤษให้คืนดินแดนช่องกั้นให้กับจีนโดยสมัครใจ ในขณะนั้นเขาแนะนำ จีนควรถูกกำหนดให้ช่องกั้นหรือดินแดนเกาหลินทั้งหมดเป็นท่าเรือเสรี เพื่อรักษาส่วนที่เป็นผลประโยชน์แห่งชาติของอังกฤษที่นั่น นายลุง ได้รายงานข้อเสนอนี้ต่อ นายเจียงไคเช็ค ซึ่งก็ได้นำข้อเสนอนี้เข้าสู่สภาป้องกันแห่งชาติสูงสุด (Supreme National Defence Council) เพื่อทำการไตร่ตรอง สภาได้ตัดสินใจว่าหากอังกฤษคืนช่องกั้นให้กับจีน รัฐบาลจีนสมัครใจที่จะประกาศให้ช่องกั้นและดินแดนเกาหลิน (ซึ่งเป็นส่วนที่ไม่รวม "เขตเช่านิวเทอริทอรี") เป็นเมืองท่าปลอดภาษี อย่างไรก็ตาม การคืนช่องกั้นกลับไปเป็นของจีนจะต้องไม่มีการกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ก่อนการคืนให้ การจัดตั้งให้ดินแดนช่องกั้นและเกาหลินเป็นท่าเรือปลอดภาษีจีนจะกระทำโดยสมัครใจ

นายลู่จิง ได้ส่งผ่านข่าวสารนี้ต่อประธานาธิบดี โรสเวลล์ ซึ่งเข้าข้างฝ่ายจีน โดยประธานาธิบดี โรสเวลล์ ได้ส่งผ่านข่าวสารนี้ต่ออังกฤษ แต่เนื่องจากอังกฤษไม่มีความตั้งใจอย่างจริงจังที่จะคืนฮ่องกงให้กับจีน จึงไม่มีการตอบสนองต่อข่าวสารนี้แต่อย่างใด

ในช่วงปลายปีค.ศ.1949 รัฐบาลชาตินิยมได้ย้ายไปยังเกาะไต้หวัน ภายหลังจากการพ่ายแพ้ต่อพรรคคอมมิวนิสต์จีน ต่อมาเมื่อถึงวันที่ 5-6 เดือนมกราคม ค.ศ.1950 อังกฤษได้ถอนการรับรองรัฐบาลจีนคณะชาติ ดังนั้น นับแต่บัดนั้นสาธารณรัฐจีนก็ไม่มีอยู่ในฐานะที่จะทำการเจรจาในปัญหาฮ่องกงกับอังกฤษอีกเลย⁹

2. ช่วงสาธารณรัฐประชาชนจีน (People's Republic of China)

แม้ว่าสาธารณรัฐประชาชนจีน จะมีนโยบายชาตินิยม นโยบายปฏิวัติ และนโยบายต่อต้านลัทธิจักรวรรดินิยม (anti-imperialism) จีนคอมมิวนิสต์ก็ให้ความสำคัญสูงสุดในนโยบายที่ต้องการปฏิรูปสภาพแห่งดินแดน คือ ต้องการได้ดินแดนที่ถูกยึดไปคืนจากต่างชาติ โดยในส่วนของที่เกี่ยวข้องกับฮ่องกงนั้น จีนต้องการฮ่องกงกลับคืนมาเป็นของจีน โดยจีนมีนโยบายพื้นฐานสำหรับฮ่องกง คือ "การรักษาสถานภาพเดิม" ของฮ่องกงเอาไว้ (to maintain status quo) ดังจะเห็นได้จากเหตุการณ์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 เมื่อวันที่ 28 เมษายน 1957 ในการประชุมนักธุรกิจจีนในฮ่องกง ผู้นำจีน นายโจว เอินไหล ได้กล่าวถึงจุดยืนสี่ข้อที่เกี่ยวกับฮ่องกง คือ

2.1.1 ฮ่องกงจะต้องดำเนินไปภายใต้เงื่อนไขของระบบทุนนิยม เพื่อความอยู่รอดและการพัฒนา ซึ่งเรื่องนี้จะขึ้นอยู่กับข้อได้เปรียบของจีนเราเอง เนื่องจากในวันหนึ่งข้างหน้า

⁹Hundah Chiu, Y.C. Jao and Yuan-Li Wu. eds., The Future of Hong Kong : Toward and Beyond 1997 (London : Quorum Books, 1987), p.5

จีนจะได้กลับเข้ามาเป็นเจ้าของอาณาจักรโดยเหนือดินแดนฮ่องกงอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งอังกฤษเองก็คิดเช่นเดียวกัน

2.1.2 ฮ่องกงจะกลับมาเป็นท่าเรือทางเศรษฐกิจ ที่มีประโยชน์อย่างมากสำหรับเรา

2.1.3 ผู้จัดการของฮ่องกงเป็นเพื่อนของเรา สิ่งใดที่ผู้จัดการเหล่านี้กระทำลงไปเป็นแบบทุนนิยม ไม่ใช่จักรวรรดินิยม (imperialism) ในอดีตเราได้ร่วมมือกับชนชั้นกลางของชาติ ในอนาคตเราจะยังคงสามารถทำงานร่วมกับผู้จัดการชาวฮ่องกงทั้งหลาย

2.1.4 ฮ่องกงจะเป็นพื้นฐานของเราในการทำสัญญาทางเศรษฐกิจ กับต่างประเทศในอันที่จะซื้อวัตถุดิบต่างประเทศ และเป็นแหล่งของการแลกเปลี่ยนกับต่างประเทศ¹⁰

2.2 ปี ค.ศ.1963 พรรคคอมมิวนิสต์ของสหรัฐอเมริกา (Communist Party of United State) ได้วิพากษ์วิจารณ์ รัฐบาลจีนในการยอมรับจักรวรรดินิยมอังกฤษโดยการให้ฮ่องกงตกอยู่ในมืออังกฤษ ในเดือนมีนาคม จีนได้ตอบโต้ในบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ People's Daily วันที่ 8 มีนาคม 1963 โดยได้อธิบายนโยบายของจีนที่มีฮ่องกง ดังนี้

"ในช่วงที่มีการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน รัฐบาลเราได้ประกาศว่าจะมีการตรวจสอบสนธิสัญญาต่าง ๆ ที่ได้จัดทำขึ้นระหว่างรัฐบาลชุดก่อน ๆ กับรัฐบาลต่างชาติ สนธิสัญญาเหล่านี้ที่ได้ทำขึ้นจากอดีตจะได้รับการปฏิบัติตาม ยกเลิก เปลี่ยนแปลง หรือทำการเจรจาใหม่ตามที่ได้กำหนดไว้ในสนธิสัญญาเหล่านั้น และจากจุดยืนนี้เอง เป็นความชอบธรรมจากอดีตที่

¹⁰Shanghai Wen Hui Pao (29 April 1957), quoted in Kan Tang, Hong Kong and Macao : History in Research of a Future (Taipei : Kuang Lu Publishing, 1989), p.67.

เรายึดมั่นมาโดยตลอด คือ "เมื่อเงื่อนไขต่าง ๆ สุกงอม" จะมีการทำสนธิสัญญาเหล่านี้ขึ้นมาใหม่อย่างสันติวิธีผ่านการเจรจา และในระหว่างตกลงกัน ให้มีการรักษาสถานภาพเดิมของดินแดนเหล่านี้ไว้ สำหรับปัญหาของจีนที่จัดอยู่ในหมวดนี้ คือ ปัญหาฮ่องกง มาเก๊าและไต้หวัน จากสายตาและมุมมองต่าง ๆ ที่มองว่าจีนฉลาด แต่ด้วยใจจริงแล้วประชาชนจีนเห็นว่า ไม่จำเป็นที่จะพิสูจน์ความกล้าหาญของจีนโดยการต่อสู้กับจักรวรรดินิยม ด้วยการเข้าสังเวยในการแก้ไขปัญหาฮ่องกงและมาเก๊า"¹¹

หนึ่งเดือนต่อมา ในระหว่างการเดินทางเยือนลอนดอนของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการค้าต่างประเทศ (Vice Minister of Foreign Trade) นายหลู่ ซู่จาง (Lu Xuzhang) ได้ให้คำมั่นกับเจ้าหน้าที่อังกฤษอีกครั้งว่า "จีนไม่ได้ตั้งใจที่จะเรียกร้องฮ่องกงคืนในระยะเวลานับปีใกล้ ๆ นี้"¹²

2.3 ในช่วงต้นทศวรรษ 1960 เป็นช่วงที่ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับสหภาพโซเวียตมีท่าทีที่เลวร้ายลง โซเวียตจึงหาหนทางทำลายภาพพจน์ของจีน โดยการโจมตีจีนว่า นอกจากจีนจะล้มเหลวในการขับไล่อังกฤษให้ออกจากฮ่องกงแล้ว ยังมี "การร่วมทุนกับอังกฤษและ

¹¹People's Daily (8 March 1983), quoted in Hundah Chiu, Y.C.

Jao and Yuan-li Wu, eds., The Future of Hong Kong : Toward 1997 and Beyond (London: Quorum Books, 1987), p.5

¹² Gray Catron, China and Hong Kong 1949-1967 (Ph.D. Dissertation, Harvard University, 1971), p.228 quoted in Kevin P. Lane, op.cit., p.65

สหรัฐอเมริกาในฮ่องกง"¹³ อีกด้วย ต่อมาในเดือนกันยายน ค.ศ.1964 ในการประชุมเยาวชนโลกที่กรุงมอสโก (Moscow of the World Youth Forum) ได้มีการนำเอากรณีของฮ่องกงและมาเก๊าเข้ามาพิจารณา และมีมติให้จัดฮ่องกงและมาเก๊าในฐานะเทียบเท่ากับ เกาะติมอร์ ปาปัว โอมาน เอเดน และอาราเบียใต้ ในการทำให้เป็นประเทศอิสระ โดยยึดถือตามมติของสมัชชาสหประชาชาติในเรื่อง "ปฏิญญาว่าด้วยการให้เอกราชแก่ประเทศและประชาชนชาวอาณานิคม" (Declaration on the Granting of Independence to Colonial Countries and Peoples) จีนจึงตอบโต้มติที่ประชุมนี้โดยสำนักข่าวซินหัว ว่า "โซเวียตแทรกแซงกิจการภายในของจีนและล่วงล้ำอำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนของจีน" โดยจีนประกาศว่า "ฮ่องกงเป็นส่วนหนึ่งของดินแดนจีน แต่ถูกครอบครองโดยจักรวรรดิล่าอาณานิคมของอังกฤษ ตามสนธิสัญญาที่ไม่เท่าเทียมกันสามฉบับ รัฐบาลจีนไม่ยอมรับสนธิสัญญาทั้งสาม และการแก้ไขปัญหาฮ่องกงเป็นเรื่องที่อยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนของจีน ซึ่งจีนไม่ยอมรับให้มีการแทรกแซงโดยองค์การสหประชาชาติหรือองค์การระหว่างประเทศใด ๆ และ "เมื่อเงื่อนไขสุกงอม" จีนจะหาทางที่เหมาะสมโดยที่ประวัติศาสตร์ไว้เบื้องหลัง และในระหว่างการแก้ไขปัญหา "สถานภาพของฮ่องกงจะได้รับการรักษาไว้"¹⁴

2.4 เมื่อจีนเข้าสู่การเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ จีนพบว่าคณะกรรมการพิเศษเกี่ยวกับการปลดปล่อยอาณานิคม (Special Committee on Decolonization of the United Nations : SCDUN) ได้รวมฮ่องกงและมาเก๊าในรายชื่อดินแดนอาณานิคมที่มี

¹³South China Morning Post (13 December 1962), quoted in Kevin P.Lane, op.cit., p.66

¹⁴New China News Agency (25 September 1964), quoted in Kevin P.Lane, Ibid., p.66

อยู่ในส่วนต่าง ๆ ของโลก ตามหมวดที่ 11 ข้อ 73 ของกฎบัตรสหประชาชาติ¹⁵ ดังนั้นรัฐบาลจีนจึงต้องยื่นข้อคัดค้านสถานภาพของฮ่องกงและมาเก๊า ก่อนที่จะมีการดำเนินการเพื่อให้ฮ่องกงและมาเก๊าปกครองตนเองหรือจัดตั้งเป็นรัฐอิสระ โดยเอกอัครราชทูตจีนประจำสหประชาชาติ นายหวง หัว (Huang Hua) ได้ยื่นหนังสือแก่คณะกรรมการสิทธิพิเศษนี้ ในประเด็นที่เกี่ยวกับฮ่องกงและมาเก๊า ในวันที่ 10 มีนาคม 1972 โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

"ฮ่องกงและมาเก๊าเป็นดินแดนจีนซึ่งถูกรบครองโดยอังกฤษและโปรตุเกส แนวทางการแก้ไขปัญหฮ่องกงและมาเก๊าจะอยู่ในดุลยพินิจของจีนโดยสิ้นเชิง และจะไม่มีที่ว้าวุ่นในข่ายของอาณานิคมโดยทั่วไป รัฐบาลจีนเชื่อมั่นว่าจะสามารถแก้ปัญหานี้ให้ลุล่วงไปได้ด้วยวิธีการที่เหมาะสม เมื่อเงื่อนไขสุกงอม"¹⁶

ต่อมามติของคณะกรรมการสิทธิพิเศษนี้ ในวันที่ 15 มิถุนายน 1972 ลบชื่อฮ่องกงและมาเก๊า ออกจากรายชื่ออาณานิคม และสมัชชาสหประชาชาติอนุมัติรายงานของคณะกรรมการสิทธิพิเศษในเรื่องนี้ในวันที่ 8 พฤศจิกายน 1972

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁵ดูเพิ่มเติมใน มานพ เมฆประยูรทอง, องค์การสหประชาชาติ (กรุงเทพมหานคร : โอเคียนสตรี, 2533), หน้า 68.

¹⁶ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในภาคผนวก ข

3. ในช่วงสาธารณรัฐประชาชนจีน ยุคหลังประธานเหมา เจ๋อตุง

เมื่อเหมา เจ๋อตุงถึงแก่กรรมในปี ค.ศ.1976 และสิ้นสุดยุคแก๊งสี่คน (Gang of Four) ในปี ค.ศ.1976 ต่อมา นายเติ้ง เสี่ยวผิง ได้ก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำล่าสุดในปี ค.ศ.1978 ได้มีการเปลี่ยนแปลงภายในจีนอย่างใหญ่หลวง ทั้งในด้านการเมืองและการเศรษฐกิจ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีนัยสำคัญในความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับฮ่องกง เนื่องจาก การปฏิรูปเศรษฐกิจภายในประเทศที่จีนต้องพึ่งพาเทคโนโลยี เงินทุน และความเชี่ยวชาญด้านวิชาการแขนงต่าง ๆ จากต่างประเทศ นั่นคือ "โครงการทำให้ประเทศทันสมัย" (Modernization) นอกจากนี้ ในด้านความสัมพันธ์กับประเทศต่างๆ ทั้งสหรัฐอเมริกา สหภาพโซเวียต ประเทศทุนนิยมต่างๆ มีการพัฒนาให้ดีขึ้นเป็นลำดับ จีนยินดีที่จะมีความสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ ในการรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ การค้า และการลงทุน เป็นต้น

บทบาทที่สำคัญของฮ่องกงในการให้ความร่วมมือด้านต่าง ๆ เพื่อผลักดันให้โครงการทำให้ประเทศทันสมัยประสบผลสำเร็จได้นั้น เนื่องจาก ฮ่องกงมีความผูกพันใกล้ชิดกับจีนในด้านภูมิประเทศ ภาษา และวัฒนธรรม อีกทั้งนักธุรกิจชาวฮ่องกงสามารถจัดหาเงินทุน และผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการสำหรับโครงการร่วมทุนระหว่างจีนกับฮ่องกงในแผ่นดินใหญ่จีน ฮ่องกงจึงเป็นสถานที่สำหรับการค้า การลงทุน การฝึกอบรมของจีน สิ่งเหล่านี้ทำให้ฮ่องกงมีคุณค่าในสายตาของผู้นำจีนมากขึ้น ทำให้การกำหนดสถานภาพของฮ่องกงในอนาคตเป็นสิ่งที่มีความสลับซับซ้อนซึ่งผู้นำของจีนจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ

สำหรับนโยบายของจีนที่มีต่อฮ่องกงในช่วงนี้ พิจารณาได้จากเหตุการณ์ต่างๆ ดังนี้

3.1 เดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1978 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของจีนได้ยืนยันว่า "ฮ่องกงและมาเก๊าเป็นประโยชน์ต่อจีนในการเป็นแรงผลักดันโครงการทำประเทศให้ทันสมัยของจีน ดังนั้น ทั้งฮ่องกงและมาเก๊าจะได้รับการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ จากจีนต่อไป"¹⁷

3.2 เดือนธันวาคม ค.ศ.1978 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้าต่างประเทศ (Foreign Trade Minister) นายลี เจียง (Li Qiang) ได้ขอความช่วยเหลือจากฮ่องกงในโครงการสี่ทันสมัย (Four Modernization) โดยได้กล่าวว่า ฮ่องกงมีบทบาท "ที่สำคัญยิ่ง" (significant) และยังแนะนำว่าจีนแผ่นดินใหญ่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้จากฮ่องกง¹⁸

3.3 เดือนธันวาคม ค.ศ.1978 ในการประชุมใหญ่ครั้งที่ 3 ของคณะกรรมการกลางของพรรคคอมมิวนิสต์จีน ชุดที่ 11 (The Third Plenum of the CCP's Eleventh Central Committee) นายเติ้ง เสี่ยวผิง ได้ก้าวขึ้นเป็นผู้นำล่าสุดของจีน และเป็นการเริ่มต้นของจีนในเส้นทางการปฏิรูปเศรษฐกิจ และความร่วมมือกับชาติตะวันตก โดยเคารพในหลัก "ความเป็นอิสระของชาติ" (principle of national independence) โดยที่ประชุมได้กำหนดให้ "การทำประเทศให้ทันสมัย" (Modernization) เป็นจุดมุ่งหมายประการสำคัญของชาติ และเพื่อให้โครงการทำประเทศให้ทันสมัย ใน 4 ด้าน คือ การเกษตร การอุตสาหกรรม ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการป้องกันประเทศ ที่เรียกว่า "สี่ทันสมัย"

¹⁷Foreign Broadcast Information Service (FBIS) Daily Report :China, (27 November 1978):114, quoted in Kevin P. Lane, op.cit, p.86

¹⁸Foreign Broadcast Information Service (FBIS) Daily Report :China, (20 December 1978):A26 quoted in Kevin P. Lane, op.cit, p.86.

(Four Modernization) ประสบผลสำเร็จในสิ้นทศวรรษนี้ จีนจะใช้นโยบาย "เปิดประตู" (open door) เรียนรู้และซื้อเทคโนโลยีจากประเทศที่พัฒนาแล้ว ทั้งนี้ผู้นำคนใหม่ นายเติ้ง เสี่ยวผิง หวังว่าฮ่องกงจะเป็นมุกุญแจสำคัญในกระบวนการนี้ (โดยพิจารณาจากผลประโยชน์ที่ ฮ่องกงให้กับจีนในด้านการพัฒนา)¹⁹

และในปี ค.ศ.1978 นี้เอง เป็นปีที่รัฐสภาแห่งรัฐ (State Council) ได้จัดตั้ง สำนักงานว่าด้วยกิจการเกี่ยวกับฮ่องกงและมาเก๊า (Hong Kong and Macao Affairs Office) ขึ้นเป็นของตนเอง (โดยมีลักษณะการจัดองค์การแตกต่างจากสำนักงานว่าด้วยกิจการเกี่ยวกับฮ่องกง และมาเก๊าของกระทรวงการต่างประเทศ) โดยสำนักงานนี้มีงานหลัก คือ งานดำเนินนโยบายที่ เกี่ยวกับฮ่องกง

3.4 เดือนมีนาคม ค.ศ.1980 ผู้อำนวยการสำนักข่าวซินหัว สาขาฮ่องกง (ทำหน้าที่เป็นสำนักงานด้านการทูตใหม่เป็นทางการของจีนในฮ่องกง) นายเหยา กวง (Yao Kuang) ได้เรียกร้องให้การติดต่อระหว่างฮ่องกงกับจีนเพิ่มมากขึ้น เพื่อช่วยเหลือใน โครงการทำประเทศให้ทันสมัยของจีน และข้อมูลนี้ได้ส่งไปยัง สมาชิกสภาบริหารที่รับผิดชอบด้าน การคลังของฮ่องกง (Hong Kong Financial Secretary) เซอร์ ฟิลลิป แฮทดอน-เคป (Sir Phillip Haddon-Cape) ในระหว่างการเยือนจีนของเขา ในปี ค.ศ.1980 และ ข่าวสารนี้ได้ส่งไปถึงนักธุรกิจชาวฮ่องกงจำนวนมากในหลายเดือนต่อมา²⁰

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹⁹Kevin P. Lane, op.cit., p.85

²⁰South China Morning Post (1 May 1980): 1, quoted in Kevin P. Lane, Ibid., p.86.

ผลประโยชน์ของจีนในส่วนที่เกี่ยวกับฮ่องกง²¹

1. ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างจีนกับฮ่องกงมีมาเป็นเวลายาวนาน แม้ว่าฮ่องกงจะอยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษ ด้วยเหตุผลในด้านภูมิประเทศ ความใกล้ชิดทางด้านวัฒนธรรม และเชื้อชาติ เมื่อมีความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในจีน เช่น การที่พรรคคอมมิวนิสต์ได้รับชัยชนะในแผ่นดินใหญ่จีนในปี ค.ศ. 1949 สงครามเกาหลี การใช้นโยบายปิดกั้นเงินของชาติตะวันตกที่นำโดยสหรัฐอเมริกาและสหประชาชาติ (ระหว่าง ปีค.ศ.1951-1969) รวมไปถึงการที่ฮ่องกงและจีนมีความแตกต่างกันในด้านแนวทางการเศรษฐกิจ คือ ฮ่องกงมีลักษณะการเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม เน้นการส่งออกอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก แต่จีนมีลักษณะทางเศรษฐกิจแบบเผด็จการ เน้นการพึ่งตนเอง แต่ฮ่องกงก็ยังคงมีความสำคัญเหมือนเป็นส่วนหนึ่งของจีนในด้านเศรษฐกิจ ต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในจีนในปี ค.ศ.1976-1978 ภายหลังจากการถึงแก่กรรมของประธานเหมา เจ๋อตุง ในปี ค.ศ.1976 จีนเริ่มเปลี่ยนแปลงนโยบายโดยรับเอานโยบายที่มีเหตุผล มองออกไปภายนอกประเทศ และเป็นนโยบายที่เน้นการปฏิบัติมากขึ้น รวมทั้งมีทัศนคติที่ดีต่อฮ่องกง และตระหนักว่าฮ่องกงมีศักยภาพที่จะให้ความสะดวก ความช่วยเหลือ และส่งเสริมโครงการทำประเทศให้ทันสมัยของจีนประสบผลสำเร็จได้

ฮ่องกงเอง ในทศวรรษ 1970 ได้ก้าวขึ้นมาเป็นศูนย์กลางทางการเงิน สำหรับภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก โดยมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ในระหว่างปี ค.ศ.1970-1980 โดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 9 ต่อปี และฮ่องกงเองก็มีบทบาทในด้านการเงินในโครงการทำ

²¹ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ใน Y.C.Jao, "Hong Kong's Role in Financing China's Modernization," in China and Hong Kong : The Economic Nexus (Hong Kong : Oxford University Pres, 1983.), pp.12-77.

ประเทศให้ทันสมัยของจีน และมีความสัมพันธ์ทางการค้ากับจีนในสัดส่วนที่ทำให้จีนมีรายได้
ส่วนหนึ่งมาจากการค้า การลงทุนในฮ่องกง การท่องเที่ยว และด้านอื่น ๆ เป็นต้น

เพื่อให้เข้าใจผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของจีนในส่วนที่เกี่ยวกับฮ่องกง จะต้อง
พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างฮ่องกงกับจีน ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ผลประโยชน์ด้านการค้า

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นมูลค่าทางการค้าระหว่างจีนกับฮ่องกง ซึ่งปริมาณการค้ามี
แนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง จนถึงปี ค.ศ.1981 จีนได้เปรียบด้านการค้ากับฮ่องกงเป็น
ปริมาณถึง 18,482 ล้านดอลลาร์ฮ่องกง การค้ามีการสะดุดเป็นบางช่วง คือ ในระหว่างปี ค.ศ.
1951 ถึงปีค.ศ.1969 เป็นช่วงสงครามเกาหลี และจีนได้รับผลกระทบจากนโยบายปิดกั้นจาก
สหรัฐอเมริกาและสหประชาชาติ แต่ปริมาณการค้าได้เพิ่มขึ้นอีกครั้งใน ปี ค.ศ.1970 เมื่อจีนใช้
นโยบายไกล่เกลี่ยกับชาติตะวันตก ภายหลังจากที่ไม่ลงรอยกับสหภาพโซเวียต และปริมาณการค้ายิ่งทวี
มากขึ้น เมื่อจีนใช้นโยบาย "เปิดประตู" และนโยบายทำประเทศให้ทันสมัย ในยุคผู้นำยุคใหม่ ภายหลังจาก
ประธานเหมา เจ๋อตงได้ถึงแก่กรรมไป

1.2 ผลประโยชน์ที่ได้จากการลงทุนของจีนในฮ่องกง

การลงทุนของจีนในฮ่องกงมีหลายด้านแต่ที่เห็นข้อมูลเด่นชัด เนื่องจากมีงบดุลมาแสดง
คือ การลงทุนด้านการเงินของสถาบันการเงินที่ควบคุมโดยรัฐบาลจีน 13 แห่ง จำนวนการลงทุน
ดูได้จาก ตารางที่ 3 แสดงถึงงบการเงินเมื่อสิ้นปี ค.ศ.1980 ของสถาบันทางการเงินของจีน
ในฮ่องกง โดยสรุปแล้วมีมูลค่าประมาณ 1,556 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่วนกำไรจากธุรกิจด้าน
การเงินของธนาคารจีนที่อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลจีนที่ดำเนินงานในฮ่องกง ดังที่แสดงในตาราง
ที่ 4 และรายรับจากการลงทุนในฮ่องกงในธุรกิจด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากด้านการเงิน จากการ
ประมาณการโดยดูจากข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่ของนักเศรษฐศาสตร์ฮ่องกงโดยประมาณการไว้ในตารางที่ 5

ตารางที่ 2 การค้าระหว่างฮ่องกง กับจีน
(หน่วย : ล้านเหรียญฮ่องกง)

ปี	ฮ่องกงส่งออกไปจีน			ฮ่องกงนำเข้าจากจีน			ดุลการค้า ของฮ่องกง
	สินค้าผลิต ในฮ่องกง		รวม	สินค้า	น้ำ	รวม	
	ส่งออกซ้ำ						
1950	-	-	1,260	782	-	782	478
1951	-	-	1,604	863	-	863	741
1952	-	-	520	830	-	830	-310
1953	-	-	540	857	-	857	-317
1954	-	-	391	692	-	692	-301
1955	-	-	182	898	-	898	-716
1956	-	-	136	1,038	-	1,038	-902
1957	-	-	123	1,131	-	1,131	-1,008
1958	-	-	156	1,397	-	1,397	-1,241
1959	9	105	114	1,034	-	1,034	-920
1960	13	107	120	1,185	-	1,185	-1,065
1961	8	91	99	1,028	1	1,029	-930
1962	8	77	85	1,213	2	1,215	-1,130
1963	8	62	70	1,487	1	1,488	-1,418
1964	13	47	60	1,970	1	1,971	-1,911
1965	18	54	72	2,322	10	2,332	-2,260
1966	15	54	69	2,769	14.0	2,783	-2,714
1967	6	42	48	2,282	17.0	2,299	-2,251
1968	9	36	45	2,429	17.0	2,446	-2,401
1969	7	30	37	2,700	17.0	2,717	-2,680
1970	30	34	64	2,830	16.0	2,846	-2,782
1971	19	43	62	3,330	18.0	3,348	-3,286
1972	21	82	103	3,847	21.0	3,868	-3,765
1973	49	222	271	5,634	22.0	5,656	-5,385
1974	99	197	296	5,991	22.0	6,013	-5,717
1975	28	137	165	6,805	25.0	6,830	-6,665
1976	24	123	147	7,761	23.0	7,784	-7,637
1977	31	175	206	8,082	33.0	8,115	-7,909
1978	81	214	295	10,550	47.0	10,597	-10,302
1979	603	1,315	1,918	15,130	71.0	15,201	-13,283
1980	1,605	4,642	6,247	21,863	85.0	21,948	-15,701
1981	2,924	8,044	10,968	29,339	111.0	29,450	-18,482

Source: Census and Statistics Department, Hong Kong Statistics 1947-67 and Hong Kong Review of Overseas Trade, 1970-8; figure on water imports are supplied by the Assistant Commissioner of Census and Statistics.

ตารางที่ ๑ งบการเงินของสถาบันการเงินภายใต้การควบคุมของรัฐบาลจีนในฮ่องกง เมื่อสิ้นปี ค.ศ. 1980.

		สินทรัพย์รวม 1 (ล้าน)	เปอร์เซ็นต์ 2 เพิ่มขึ้นจาก ปี ค.ศ.1979	สินทรัพย์ 3 หมุนเวียน (ล้าน)	เปอร์เซ็นต์ 4 เพิ่มขึ้นจาก ปี ค.ศ.1979	เงินกู้รวม 5 (ล้าน)	เปอร์เซ็นต์ เพิ่มขึ้นจาก ปี ค.ศ.1979
Bank of China	Rmb 76,020.0 US\$ 49,800.2	40.2	Rmb 22,379.3 US\$ 14,660.5	23.5	Rmb 25,777.4 US\$ 17,818.8	76.8	
Bank of communications	Rmb 4,294.9 US\$ 2,813.6	41.9	Rmb 1,217.5 US\$ 797.6	40.8	Rmb 2,027.2 US\$ 1,328.0	34.3	
Sin Hua Trust, Savings and Commercial Bank	Rmb 2,450.7 US\$ 1,605.4	42.8	Rmb 544.7 US\$ 356.8	5.9	Rmb 1,365.8 US\$ 894.7	58.3	
Kincheng Banking Corporation	Rmb 2,110.5 US\$ 1,382.6	44	Rmb 589.8 US\$ 386.4	58.4	Rmb 1,127.0 US\$ 738.3	37.6	
Kwangtung Provincial Bank	Rmb 2,005.2 US\$ 1,313.6	46.3	Rmb 580.3 US\$ 380.1	42.2	Rmb 1,042.9 US\$ 683.2	47.8	
Nanyang Commercial Bank	Rmb 6,198.3 US\$ 1,205.9	47.2	Rmb 1,342.8 US\$ 261.2	-12.0	Rmb 2,940.6 US\$ 572.1	82.3	
China and South Sea Bank	Rmb 1,719.6 US\$ 1,126.5	41.2	Rmb 507.0 US\$ 332.1	23.5	Rmb 749.6 US\$ 491.1	44.6	
China State Bank	Rmb 1,648.4 US\$ 1,079.9	43.9	Rmb 408.5 US\$ 267.6	64.9	Rmb 730.3 US\$ 478.4	52.4	
National Commercial Bank	Rmb 1,499.2 US\$ 982.1	41.6	Rmb 340.2 US\$ 222.9	30.0	Rmb 833.2 US\$ 545.8	45.4	
Yien Yeh Commercial Bank	Rmb 1,456.4 US\$ 954.1	44.5	Rmb 383.7 US\$ 251.3	27.9	Rmb 710.4 US\$ 465.4	40.8	
Hua Chiao Commercial Bank	Rmb 2,090.2 US\$ 406.6	65.2	Rmb 368.2 US\$ 71.6	38.9	Rmb 761.2 US\$ 148.1	46.0	
Po Sang Bank	Rmb 1,803.3 US\$ 350.8	32.2	Rmb 503.2 US\$ 97.9	4.9	Rmb 697.6 US\$ 135.7	67.3	
Chiyu Banking Corporation	Rmb 1313.3 US\$ 255.5	35.1	Rmb 222.3 US\$ 43.2	19.2	Rmb 497.7 US\$ 96.8	46.2	

ตารางที่ 8 งบการเงินของสถาบันการเงินภายใต้การควบคุมของรัฐบาลจีนในฮ่องกง เมื่อสิ้นปี ค.ศ. 1980. (ต่อ)

	เงินฝากรวม (ล้าน)		เปอร์เซ็นต์ เพิ่มขึ้นจาก ปี ค.ศ. 1979	มูลค่าสุทธิ (ล้าน)		เปอร์เซ็นต์ เพิ่มขึ้นจาก ปี ค.ศ. 1979	รายได้สุทธิ (ล้าน)		เปอร์เซ็นต์ เพิ่มขึ้นจาก ปี ค.ศ. 1979
Bank of China	Rmb US\$	47,518.0 31,128.7	46.2	Rmb US\$	2,555.1 1,673.8	84.3	Rmb US\$	464.4 304.2	101.2
Bank of communications	Rmb US\$	2,332.4 1,704.8	27.9	Rmb US\$	500.5 327.9	102.1	Rmb US\$	46.4 30.4	70.8
Sin Hua Trust, Savings and Commercial Bank	Rmb US\$	1,402.9 919.0	36.5	Rmb US\$	334.6 219.2	87.2	Rmb US\$	33.4 21.9	65.3
Kincheng Banking Corporation	Rmb US\$	1,299.8 851.5	39.0	Rmb US\$	323.7 212.0	89.3	Rmb US\$	32.1 21.0	72.1
Kwangtung Provincial Bank	Rmb US\$	3,160.5 614.9	22.7	Rmb US\$	310.4 203.3	97.6	Rmb US\$	35.7 23.4	73.1
Nanyang Commercial Bank	Rmb US\$	1,024.0 669.5	27.1	Rmb US\$	323.3 62.9	84.5	Rmb US\$	56.1 10.9	106.0
China and South Sea Bank	Rmb US\$	843.6 552.6	36.2	Rmb US\$	246.1 161.2	103.9	Rmb US\$	26.1 17.1	74.1
China State Bank	Rmb US\$	912.6 597.9	26.9	Rmb US\$	255.4 167.3	96.6	Rmb US\$	25.2 16.5	66.7
National Commercial Bank	Rmb US\$	826.5 541.4	25.2	Rmb US\$	247.0 161.8	101.5	Rmb US\$	24.4 16.0	66.8
Yien Yieh Commercial Bank	Rmb US\$	745.8 145.1	37.0	Rmb US\$	263.8 172.8	102.8	Rmb US\$	32.2 21.1	85.0
Hua Chiao Commercial Bank	Rmb US\$	861.7 167.6	13.4	Rmb US\$	95.2 18.5	65.6	Rmb US\$	21.5 4.2	71.7
Po Sang Bank	Rmb US\$	458.9 89.3	29.7	Rmb US\$	114.9 22.3	55.3	Rmb US\$	40.8 7.9	158.7
Chiyu Banking Corporation	Rmb US\$	1313.3 255.5	35.1	Rmb US\$	66.0 12.8	35.0	Rmb US\$	20.6 4.0	123.3

- 1 Balance sheet total.
- 2 All percentage increases in local currency terms.
- 3 Cash and balance with other banks institution
- 4 Decrease in parentheses

- 5 Loans and discounts, and bills receivable.
 - 6 Deposits of customers, bankers and agents.
- Currency converted at US\$1:Rmb 1.5625 ; US\$:HK\$5.14
Source: China Trade Report, December 1981

ตารางที่ 4 กำไรสุทธิของธนาคารภายใต้การควบคุมของรัฐบาลจีนที่ดำเนินงานในฮ่องกง
(หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ปี	กำไรทั้งโลกก่อน การปรับปรุง	กำไรจากฮ่องกง ภายหลังการปรับปรุง
1975	59.7	37.1
1976	86.6 (+41.5%)	52.6 (+41.8%)
1977	116.6 (+34.6%)	71.7 (+36.3%)
1978	162.8 (+39.6%)	100.9 (+40.7%)
1979	261.2 (+60.4%)	145.7 (+44.4%)
1980	498.6 (+90.9%)	229.8 (+57.7%)

Note: Numbers in brackets indicate annual growth rates.

Source: Underlying data from Wilson (1980), Goodstadt (1980),
and China Report Trade December 1981.

ตารางที่ 5 รายได้จากการลงทุนของจีนในฮ่องกง
(หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ปี	กำไรจากกิจการ ธนาคาร	กำไรด้านอื่น	รวม
1976	53	247	300.0
1977	72	296	367.8
1978	101	360	461.0
1979	146	464	609.9
1980	230	595	824.9

1.3 ช่องกงเป็นแหล่งรายได้ของเงินที่ไม่ใช่จากการค้าและการลงทุน

รายได้ของเงินในส่วนที่ไม่ใช่จากการค้า ประกอบด้วย สองด้านใหญ่ ๆ คือ หนึ่ง การส่งเงินและสิ่งของจากชาวช่องกงให้กับญาติที่อาศัยอยู่ในแผ่นดินจีน และ สอง รายได้จากค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวช่องกงในจีน

1.3.1 การส่งเงินและสิ่งของจากชาวช่องกงให้กับญาติที่อาศัยอยู่ในแผ่นดินจีน จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นถึง การส่งเงินและสิ่งของจากชาวช่องกงให้กับญาติที่อาศัยอยู่ในแผ่นดินจีน ตั้งแต่ ปี ค.ศ.1950 ถึง ปี ค.ศ.1980

1.3.2 รายได้จากค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวช่องกงในจีน จากเหตุผลเกี่ยวกับวัฒนธรรม เชื้อชาติ และสภาพภูมิศาสตร์ที่อยู่ใกล้ชิดกัน ประเทศจีนจึงเป็นสถานที่ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวช่องกงมากที่สุด ในอดีตการแยกตัวอยู่โดดเดี่ยวของจีนในช่วงสมัยเหมา และความมุ่นวายภายในจีน เป็นอุปสรรคต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจีน ในช่วงปลายทศวรรษ 1970 จีนตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวในการได้เงินตราต่างประเทศ และเป็นการสร้างงานในจีน จีนจึง เริ่มสนับสนุนให้มีการพัฒนาตํานันให้มากขึ้น ตารางที่ 7 แสดงให้เห็นถึงค่าใช้จ่ายของชาวช่องกงเดินทางมาเยือนจีน ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลการท่องเที่ยว และเหตุผลอื่น ๆ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 การส่งเงิน และสิ่งของจากฮ่องกงไปจีน
(หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ปี	(1) เงิน	(2) ของขวัญ และเงินบริจาค	(3) มูลค่ารวม	(4) เปอร์เซ็นต์ ต่อ GDP ของ ฮ่องกง
1950	84.7	-	84.7	17
1951	94.6	-	94.6	19
1952	96.1	-	96.1	21
1953	70.7	-	70.7	14
1954	64.4	-	64.4	11
1955	59.6	-	59.6	9.5
1956	51.0	-	51.0	7.6
1957	35.7	-	35.7	5
1958	33.5	-	33.5	4.2
1959	24.4	1.1	25.5	2.8
1960	31.2	9.1	40.3	3.9
1961	27.9	32.7	60.6	5.8
1962	27.9	33.8	61.7	5.1
1963	37.2	22.0	59.2	4.3
1964	46.5	14.3	60.8	3.9
1965	62.3	-	62.3	3.4
1966	55.8	-	55.8	2.9
1967	27.9	-	27.9	1.3
1968	40.0	-	40.0	1.8
1969	41.0	-	41.0	1.6
1970	124.6	-	124.6	4.0
1971	140.4	-	140.4	3.8
1972	168.3	-	168.3	3.7
1973	176.6	-	176.6	2.7
1974	194.0	-	194.0	2.5
1975	213.2	-	213.2	2.6
1976	234.9	-	234.9	2.2
1977	305.4	89.5	394.9	3.1
1978	366.3	111.0	477.3	3.2
1979	419.2	143.7	562.9	3.3
1980	503.0	170.7	673.7	3.2

Source : Underlying data from Mah (1972), JETRO (1979), and Census
and Statistics Department, Hong Kong Government (unpublished).

ตารางที่ 7 **ค่าใช้จ่ายของผู้เดินทางชาวฮ่องกงในจีน**
(หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ปี*	ค่าใช้จ่ายในจีน
1961-2	35.1
1962-3	32
1963-4	27.9
1964-5	37.6
1965-6	39.2
1966-7	24
1967-8	22.8
1968-9	35.4
1969-70	47.9
1970-1	54.1
1971-2	98.1
1972-3	114
1973-4	153
1974-5	133
1975-6	118
1976-7	175
1977-8	224
1978-9	368
1979-80	819
1980-1	952

*April 1 to March 31, in accordance with Immigration
 Department records.

Source: For the number of Hong Kong visitors, Immigration
 Department, Hong Kong Government.

4. ช่องกงเป็นศูนย์กลางของแหล่งเงินทุนสำหรับโครงการทำประเทศให้ทันสมัยของจีน

ปัจจัยที่มีส่วนสนับสนุนการให้ช่องกงประสบความสำเร็จในการเป็นศูนย์กลางทางการเงินอันดับสามของโลก คือ ช่องกงเป็นตลาดแลกเปลี่ยนเงินตราเสรี รัฐบาลช่องกงเป็นรัฐบาลเสรีนิยมที่ไม่แทรกแซงในการธุรกิจต่าง ๆ สถานที่ตั้งอยู่เป็นศูนย์กลางของแอ่งแปซิฟิก (Pacific Basin) มีเครือข่ายด้านการคมนาคมและการสื่อสารที่ดี เป็นต้น การก้าวขึ้นมาเป็นศูนย์กลางด้านการเงินของภูมิภาคได้นั้น มิติดของจีนในส่วนที่เกี่ยวกับนโยบายด้านการเงินเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้เข้าจับบทบาทของช่องกงในด้านนี้ได้เด่นชัด เนื่องจากสถานภาพของช่องกงในฐานะที่เป็นศูนย์กลางทางการเงินของช่องกง มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงนโยบายทางการเงินของจีน ดังนี้ คือ

นโยบายด้านการเงินของจีนมีดังนี้ คือ ในช่วงก่อตั้งเป็นประเทศคอมมิวนิสต์ จีนกู้เงินจากสหภาพโซเวียตมาเป็นเงินสนับสนุนในการทำสงครามในสงครามเกาหลี ในระหว่างปี ค.ศ.1950-1953 และใช้ในแผนพัฒนาประเทศห้าปีฉบับแรก (First Five-Year Plan 1953-1957) แต่เมื่อจีนขัดแย้งกับสหภาพโซเวียต (ค.ศ.1960) จีนได้ชำระหนี้สินที่ค้างไว้จนหมดสิ้นในช่วงต้นทศวรรษ 1960 ทั้ง ๆ ที่เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมายในจีน เช่น นโยบายก้าวกระโดดในระหว่าง ปี ค.ศ.1958-1960 (Great Leap Forward) และภัยธรรมชาติอย่างรุนแรง ในระหว่าง ปี ค.ศ.1959-1961 และสหภาพโซเวียตได้ตัดการช่วยเหลือแก่จีนในปี ค.ศ.1960 อย่างไรก็ตามจีนสามารถชำระหนี้ภายในประเทศได้หมดสิ้นเช่นกัน ในปี ค.ศ.1964 และไม่มีการออกพันธบัตรรัฐบาลใหม่อีก กล่าวได้ว่า ช่วงนี้จีนเป็นประเทศสังคมนิยมที่ไม่มีหนี้สินภายในและหนี้สินต่างประเทศ แม้อต่อมาในช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมในจีน นโยบายด้านการเงินของจีนยังตั้งอยู่บนพื้นฐานการพึ่งตนเอง (self reliance) ไม่มีการลงทุนและความช่วยเหลือจากต่างประเทศ เมื่อนายเติ้ง เสี่ยวผิง ก้าวขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง ในปี ค.ศ.1978 เขาได้นำเอา "โครงการพัฒนาประเทศให้ทันสมัยสี่ด้าน" (Four Modernization) เข้ามาใช้ โดยจุดมุ่งหมายอย่างหนึ่งในโครงการนี้ คือ การนำเข้าโรงงานสำเร็จรูป และเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า ซึ่งในการดำเนินงานในเรื่องนี้จะเป็นไปไม่ได้ ถ้าหากไม่ได้รับการช่วยเหลือทางการเงิน

จากต่างประเทศ โดยในช่วงแรกของ ปี ค.ศ.1978 ความช่วยเหลือด้านการเงินจากต่างประเทศ อยู่ในรูปแบบของ "การฝากเงินร่วมกัน" (mutual deposits) โดยให้ธนาคารแห่งจีน (Bank of China) และธนาคารต่างชาติรับฝากเงินซึ่งกันและกัน เป็นลักษณะของการยืมเงินระหว่างธนาคารในช่วงแรก ๆ เมื่อนโยบายของจีนมีเสรีมากขึ้น ทำให้ในช่วงปลายปี ค.ศ.1978 จีนเริ่มกู้เงินจากต่างประเทศในรูปแบบต่าง ๆ จากธนาคารของเอกชน และจากรัฐบาล โดยในช่วงต้นปี ค.ศ.1982 จีนมีหนี้สินต่างประเทศ (ทั้งระยะกลางและระยะยาว) เป็นเงินทั้งสิ้นถึง 3,104 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ในช่วงการเปลี่ยนแปลงนโยบายด้านการเงินของจีนนี้เอง เป็นช่วงที่ฮ่องกงเข้ามามีบทบาทในการให้กู้และสินเชื่อในรูปแบบต่าง ๆ และธนาคารสำคัญของธนาคารที่มีส่วนในการให้เงินกู้แก่จีนจะมีสาขาและสำนักงานตัวแทนอยู่ในฮ่องกง การกู้เงินในแต่ละครั้งจะเป็นการตกลงระหว่างสำนักงานใหญ่ของธนาคารต่างชาติกับรัฐบาลจีน. โดยฮ่องกงจะเป็นผู้ให้ความสะดวกในฐานะเป็นศูนย์กลางด้านการเงิน กล่าวคือ ในปี ค.ศ.1980 มีธนาคารต่างชาติที่ตั้งสำนักงานในจีนเพียง 23 แห่ง เนื่องจากเหตุผลเกี่ยวกับความไม่สะดวกในการตั้งสำนักงาน และการพาณิชย์ในเมืองใหญ่ ๆ ของจีน รวมถึงความไม่สะดวกในด้านการติดต่อสื่อสารด้วย ดังนั้นธนาคารข้ามชาติหลายแห่งที่ต้องการเข้าสู่ตลาดจีนได้ตั้งสำนักงานในฮ่องกง พิจารณาดูตารางที่ 8 แสดงให้เห็นจำนวนหนี้สินสุทธิที่เรียกเก็บจากจีนโดยสถาบันการเงินในฮ่องกง จะพบว่า จีนมียอดหนี้สินสูงสุดที่รอเรียกเก็บ ในเดือนมีนาคม 1981 ถึง 1,240 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

จากข้อมูลดังกล่าวทำให้สรุปได้ว่า ฮ่องกงเป็นศูนย์กลางของแหล่งเงินสำหรับจีน ในการนำเงินเหล่านี้ไปใช้ในโครงการในประเทศให้ทันสมัยของจีน

นอกจากที่ฮ่องกงเป็นแหล่งการเงินของจีนแล้ว จีนยังมีบทบาทสำคัญในภาคการเงินของฮ่องกงในรูปแบบของธนาคารที่ได้รับใบอนุญาต 13 แห่ง และบริษัทการเงินต่าง ๆ เป็นต้น ตารางที่ 9 แสดงให้เห็นจำนวนสถาบันการเงินของจีนในฮ่องกง ระหว่าง ปี ค.ศ.1969 ถึง ปี ค.ศ.1981 โดยเฉพาะธนาคารจีนที่ได้รับใบอนุญาต 13 แห่ง ซึ่งเรียกว่า ธนาคาร

ตารางที่ 8 หนี้สินสุทธิที่เรียกเก็บจากจีน โดยสถาบันการเงินในฮ่องกง
(หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

วันที่	หนี้สินสุทธิของธนาคารรับอนุญาต และสถาบันการเงินของฮ่องกง ที่เรียกเก็บจากจีน
31 มีนาคม 1979.	964.2
30 มิถุนายน 1979.	1,044.9
30 กันยายน 1979.	1,076.8
31 ธันวาคม 1979.	1,145.9
31 มีนาคม 1980.	1,110.8
30 มิถุนายน 1980.	1,040.4
30 กันยายน 1980.	1,009.9
31 ธันวาคม 1980.	1,126.9
31 มีนาคม 1981.	1,240.0
30 มิถุนายน 1981.	865.4
30 กันยายน 1981.	565.9
31 ธันวาคม 1981.	345.9

* Converted into US dollars at the current market TT exchange rate

Source: office of the Commissioner of Bank

ตารางที่ 9 สถาบันการเงินของจีนดำเนินงานในฮ่องกง

ปี	สำนัก งานใหญ่	สำนัก งานสาขา	เป็นเจ้าของ บริษัทรับฝากเงิน	บริษัท ประกันภัย	ธนาคารการค้า
					ร่วมทุน
1969	13	47	-	5	-
1970	13	55	-	5	-
1971	13	61	-	5	-
1972	13	65	-	5	-
1973	13	74	1	5	-
1974	13	94	1	5	-
1975	13	103	1	5	-
1976	13	113	1	5	-
1977	13	119	1	4	-
1978	13	128	1	4	-
1979	13	153	11	4	-
1980	13	172	13	5	2
1981	13	193	13	5	2

Source : Banking Commissioner's Office and Register-General's Department

ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลจีน (Chinese state-controlled banks : CSCBs)²² มีสำนักงานใหญ่ ในกรุงปักกิ่งได้มีการแตกแขนงออกเป็นสาขาย่อย ๆ ในฮ่องกง เป็นจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี และตารางที่ 10 แสดงให้เห็น รายชื่อธนาคารภายใต้การควบคุมของรัฐบาลจีนและบริษัทรับฝากเงิน(deposit-taking companies : DTCs)ในเครือ

การที่ธนาคารของจีนได้มีการพัฒนาตัวเองให้มีความเป็นสากลมากขึ้น (Internationalization) ในฮ่องกง เป็นภาพลักษณ์ที่ดีที่เกิดขึ้นในการปฏิสัมพันธ์ของการพัฒนาของฮ่องกงกับการทำให้เงินทุนสมัยและมีเสถียรภาพ

5. การลงทุนของฮ่องกงในจีน

ในช่วงต้นทศวรรษ 1950 มีการตั้งบริษัทการลงทุนขึ้นในเมืองใหญ่ ๆ และจังหวัดต่าง ๆ ในจีน โดยได้เงินทุนมาจากชาวจีนโพ้นทะเล และจาก "เพื่อนร่วมชาติชาวฮ่องกงและมาเก๊า" โดยนักลงทุนได้รับการประกันว่าจะได้ส่วนแบ่งจำนวนร้อยละ 8 ตามจำนวนส่วนแบ่ง แต่ไม่มีการระบุว่า เป็นของนักลงทุนชาวฮ่องกงเท่าใด แต่เชื่อกันว่า "น้อย" และ บริษัทลงทุนเหล่านี้ไม่ได้รับการสนใจในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรมในเดือน พฤษภาคม 1969 และไม่มีการตั้งขึ้นใหม่จนถึงประมาณปี ค.ศ.1978

²² เรื่องเกี่ยวกับธนาคารของจีนเพิ่มเติมได้ใน Y.C Yao "Hong Kong Role in Financing China's Modernization," in China and Hong Kong :The economic Nexus (Hong Kong:Oxford University Press, 1983), pp.30-38 และใน วันวัทธิ มิ่งมณีนาคน เศรษฐกิจสาธารณรัฐประชาชนจีน (กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525), หน้า 103-116

ตารางที่ 10 รายชื่อธนาคารของจีน และบริษัทรับฝากเงินในเครือ

ชื่อธนาคาร	บริษัทรับฝากเงินในเครือ
Bank of China	China Development Finance Co.,(HK) Ltd. CCIC Finance Ltd. Kincheng Tokyo Finance Co.,Ltd.
Bank of Communications	Chiao Tung Finance Co.,Ltd.
Sin Hua Trust, Savings and Commercial Bank	Sin Hua Finance Co.,Ltd.
Kincheng Banking Corporation	Kincheng Finance (HK) Ltd. Kincheng Tokyo Finance Co.,Ltd.
Kwangtung Provincial Bank	Five Rams Finance Co.,Ltd.
Nanyang Commercial Bank	Nanyang Finance Co.,Ltd.
China and South Sea Bank	Chuang Nan Finance Co.,Ltd.
National Commercial Bank	Che Hsing Finance Co.,Ltd.
China State Bank	The China State Finance Co.,Ltd.
Yien Yieh Commercial Bank	The Yien Yieh Finance Co.,Ltd.
Po Sang Bank	Po Fung Finance Co.,Ltd.
Hua Chiao Commercial Bank	Chiao Yue Finance Co.,Ltd.
Chiyu Bank Corporation	Chiyu Finance Co.,Ltd.

Source: Annual reports (1980) of CSCBs.

ตารางที่ 11 การลงทุนของต่างชาติในเขตเซินเจิ้น เมื่อ วันที่ 31 มกราคม 1982.

ประเภท	จำนวน สัญญา	มูลค่าการลงทุน (ล้านเหรียญสหรัฐ)
100 per cent equity investment	18	177.0
Equity joint venture	11	25.0
Co-operation joint venture	85	1,330.0
Processing and assembling	647	8.3
Computation trade	6	13.4
Agricultural and fishet	233	16.8
Total	1,000	1,570.5

Source: Asian Wall Street Journal, February 5, 1982.

นักลงทุนชาวฮ่องกงไม่ได้เริ่มทำการลงทุนในจีนอีกเลยจนถึงปี ค.ศ.1977 จึงเริ่มมีการลงทุนของฮ่องกงในจีน เนื่องจากมีที่ดินที่อุดมสมบูรณ์และราคาถูก ประกอบกับจีนมีแรงงานจำนวนมาก และนักลงทุนได้รับอิทธิพลจากความต้องการของจีนให้เข้าร่วมในโครงการทำซินไห่ที่ทันสมัย ทำให้ดึงดูดนักลงทุนชาวฮ่องกงให้ไปลงทุนในจีน โดยจีนเองก็ต้องการเงินทุนและความรู้ความชำนาญด้านเทคโนโลยี ในช่วงต้นของการลงทุนของฮ่องกงในจีน ในปี ค.ศ.1977-9 อยู่ในรูปของสัญญาเกี่ยวกับกระบวนการผลิต และข้อตกลงทางการค้าต่างตอบแทน ส่วนใหญ่อยู่ในเซินเจิ้น ใกล้เคียง ๆ ชายแดนระหว่างฮ่องกงกับจีน ต่อมากมีการลงทุนที่เห็นได้เด่นชัดมากขึ้น ในปี ค.ศ.1979-80 คือ มีการลงทุนแบบการลงทุนร่วมกัน (joint venture) โดยจีนเปิดมณฑลกว่างตุงและมณฑลฟูเจี้ยนให้มีการลงทุนและการค้าต่างประเทศ และกำหนดให้มี "เขตเศรษฐกิจพิเศษ" (Special Economic Zones : SEZs) ขึ้น 4 เขต คือ ที่เซินเจิ้น (Shenzhen) ชูไห่ (Zhuhai) และซานโถว (Shantou) ในมณฑลกว่างตุง และเซี่ยเหมิน (Xiamen) ในมณฑลฟูเจี้ยน โดยจีนใช้แนวความคิดเลียนแบบ "เขตผลิตเพื่อการส่งออก" (export processing zones) ของไต้หวัน สำหรับนักลงทุนชาวฮ่องกงแล้ว หากพิจารณาตามที่ตั้งของเขตเศรษฐกิจพิเศษแล้ว เขตเซินเจิ้นเป็นเขตที่อยู่ใกล้กับความสะดวก และเป็นที่ยอมรับของนักลงทุนและนักอุตสาหกรรมชาวฮ่องกงมากที่สุด เขตเซินเจิ้นแบ่งเป็นหลายส่วน ส่วนหนึ่งอยู่ทางด้านตะวันตกคือ เชโข่ว (Shekou) มีการพัฒนาอุตสาหกรรม และมีการจัดการ โดย บริษัท China Merchants Stream Navigation เป็นบริษัทฮ่องกงที่ดำเนินการดำเนินเรือ โดยอยู่ภายใต้การควบคุมของกระทรวงคมนาคมของจีน

การลงทุนของนักธุรกิจฮ่องกงในจีนอาจแบ่งได้เป็นสามประเภท คือ หนึ่ง การลงทุนของนักลงทุนฮ่องกงในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจีน สอง การลงทุนในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ในจีน และ สาม การลงทุนในอุตสาหกรรมการโรงแรมของนักธุรกิจฮ่องกงในจีน มีรายละเอียด ดังนี้คือ

5.1 การลงทุนของนักลงทุนฮ่องกงในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจีน

เนื่องจากไม่มีการออกเอกสารอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับสถิติของการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษที่เป็นเอกสารของทางราชการของรัฐบาลฮ่องกงและรัฐบาลจีน แต่จากข้อมูลของ Jingji Daobao นิตยสารที่นิยมบักกึ่งในฮ่องกง ในเดือนสิงหาคม 1981 กล่าวว่าหน่วยงานของเขตเซินเจิ้นได้ลงนามในสัญญากับนักลงทุนต่างชาติ 814 ฉบับ มีมูลค่าทั้งสิ้น 2,760 เหรียญฮ่องกง (465 ดอลลาร์สหรัฐ) จากสัญญาทั้งหมดมีนักลงทุนชาวฮ่องกงรวมอยู่ด้วยไม่น้อยกว่าร้อยละ 91 ชาวจีนโพ้นทะเล ประมาณร้อยละ 5.5 และนักลงทุนต่างชาติอีกประมาณร้อยละ 3.5 ต่อมาตามรายงานใน Asian Wall Street Journal ประจำวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 1982 ได้แสดงข้อมูลตาม ตารางที่ 11 การลงทุนของชาวต่างชาติในเขตเซินเจิ้น เมื่อวันที่ 31 มกราคม 1982 เมื่อเอาข้อมูลจากทั้งสองแหล่งมาประมวลรวมกันเพื่อทราบปริมาณการลงทุนของชาวฮ่องกงในเซินเจิ้นอย่างคร่าว ๆ คือ ร้อยละ 91 ของการลงทุนของชาวต่างชาติทั้งหมดในฮ่องกงเมื่อวันที่ 31 มกราคม 1982 ดังนั้น การลงทุนของชาวฮ่องกงในเซินเจิ้น จะประมาณ 1,429 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

นอกจากนี้ยังมีการลงทุนในโครงการใหญ่อีกสามโครงการ โดยสองโครงการมีบริษัทของฮ่องกงเป็นผู้สนับสนุนด้านการเงิน คือ บริษัท โฮปเวล โฮลดิ้ง จำกัด โครงการที่หนึ่งคือ การพัฒนาเขตเมืองใหม่ ฟู่เจี้ยน (Fujian new town) ในเขตเซินเจิ้นมีมูลค่าทั้งสิ้นประมาณ 2,000 ล้านดอลลาร์ฮ่องกง โดยจีนจะเป็นผู้จัดหาที่ดินและแรงงาน และบริษัทโฮปเวลล์เป็นผู้จัดหาเงินทุน อีกโครงการเป็นการสร้างโครงข่ายทางด่วนเชื่อมต่อ ระหว่าง เซินเจิ้น กวางโจว และมาเก๊า เป็นโครงการร่วมทุนที่จีนเป็นผู้จัดหาที่ดินและแรงงาน และบริษัทโฮปเวล เป็นผู้จัดหาเงินทุนและเทคโนโลยี โครงการนี้มีมูลค่าทั้งสิ้น 2,400 ล้านดอลลาร์ฮ่องกง และโครงการที่สามเป็นโครงการพัฒนาที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรม ความสะดวกในด้านวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม รวมถึงมหาวิทยาลัย ในเขตเซินเจิ้น บริษัท เหลียน Cheng เอนเตอร์ไพรส์ จำกัด (Lian Cheng Enterprises., Ltd.) ของฮ่องกง เป็นผู้สนับสนุนด้านการเงินจนถึงที่สุดโครงการ โดยมีมูลค่า

2,500 ล้านดอลลาร์ฮ่องกง สรุปลแล้วทั้งสามโครงการมีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 6,900 ล้านดอลลาร์ฮ่องกง (1,210 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

5.2 การลงทุนในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ในจีน

การลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ในจีน โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการสร้างที่อยู่อาศัย จีนให้มีการลงทุนด้านการเงินและเทคโนโลยีในที่ดินเหล่านี้ ส่วนหนึ่งจีนจะได้รับเงินตราจากต่างประเทศ และอีกส่วนหนึ่งเพื่อลดความขาดแคลนที่พักอาศัยในเมืองใหญ่ ๆ ของจีน สำหรับส่วนนี้ นักลงทุนชาวฮ่องกงต้องการถือครองทรัพย์สินในจีนตามระยะเวลาที่ได้รับประกันไว้ การซื้อที่พักอาศัยส่วนใหญ่ชาวฮ่องกงซื้อให้กับญาติ หรือเพื่อการอื่น ๆ เช่น เพื่อการพักผ่อนเมื่อพ้นวัยทำงานแล้ว เพื่อเป็นที่ตากอากาศ เพื่อลงทุนในธุรกิจเป็นการชั่วคราว เป็นต้น และการลงทุนในเรื่องอสังหาริมทรัพย์ไม่เฉพาะในเขตเศรษฐกิจพิเศษเท่านั้นยังกระจายออกไปยังเมืองใหญ่ ๆ เช่น เซี่ยงไฮ้ หังโจว และกวางโจว ตารางที่ 12 เป็นข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์เกี่ยวกับรายชื่อการสร้างที่อยู่อาศัยในจีนที่มีตลาดการขายอยู่ในฮ่องกง เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 1981 โดยผู้ซื้อขั้นสุดท้ายมีการลงทุนประมาณ 1,038 ล้านดอลลาร์ฮ่องกง (185.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) สำหรับที่พักอาศัยที่อยู่ในเมืองใหญ่นอกเขตเศรษฐกิจพิเศษ มีมูลค่า 36.1 ล้านดอลลาร์ฮ่องกง (6.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) โดยผู้ซื้อส่วนใหญ่เป็นชาวฮ่องกงและมีบางส่วนเป็นชาวจีนไต้หวัน

5.3 การลงทุนในอุตสาหกรรมบริการโรงแรมของนักธุรกิจฮ่องกงในจีน

การลงทุนที่เป็นที่นิยมของนักลงทุนชาวฮ่องกงและชาวจีนโพ้นทะเล คือ อุตสาหกรรมโรงแรมที่ตั้งอยู่ในจีน โดยมีชาวจีนและที่เป็นของชาวต่างชาติมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานด้านการสร้างการเงิน และการจัดการ เกี่ยวกับโรงแรมในเมืองใหญ่ ๆ เช่น บักกิง นานกิง กวางโจว และที่อื่น ๆ ที่อยู่ภายใต้เงื่อนไขในเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพราะมักเป็นโครงการร่วมทุนระหว่างจีน

ตารางที่ 12 การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในจีนที่มีตลาดการขายในฮ่องกง

สถานที่	โครงการพัฒนา 1	วันเริ่มโครงการ	ขนาด (ตารางฟุต)	ราคาคืนทุน		จำนวนหน่วย	ผู้พัฒนาโครงการ	
				ต่อหน่วย	2			
GUANGDONG PROVINCE								
Shenzhen	Green Bamboo Garden (first phase)	mid-1981	620-725	150,000-242,500		108	Cogi Estates Ltd.	
	Green Bamboo Garden (second phase)	early 1982	650-845	131,500-208,000		N.A.	Cogi Estates Ltd.	
	Tung Wu Garden	mid-1981	650-666	148,000-180,000		216	Millie's Holdings	
	Starling Beach Resort	mid-1981	700-2,300	185,000-852,000		60	Chung Fat Co.,Ltd.	
	Lowu Building	mid-1982	440-600	115,900-183,800		288	Whaisay Enterprises Ltd.	
	Shenzhen International Commercial Building	late 1982	334-718	100,800-200,300		320	Chung Fat Tai Tung Property Co.,Ltd.	
	Freindship Building	early 1983	432-557	94,900-178,900		N.A.	Samlin Enterprises Co.	
	Astoria Building	N.A.	410-481	80,000		N.A.	Astoria (China) Development Ltd.	
	Hai Feng Yuan	N.A.	516-1,200	140,200-423,600		144	China Overseas Building Development Co.,Ltd.	
	Golden Capital Court	late 1983	380-499	79,800-124,750		1,000	Haylee Estates Agency Co.	
	Lake Centre Building	early 1983	586-661	184,000-239,000		240	Bo Kiu Development Co.	
	Guangzhou	East Lake Villa	late 1981	706-1,157	146,000-274,700		290	Chrysoberyl River Development Ltd.
		Hsiao Kang City	late 1981	534-661	110,000-150,000		432	Guangzhou Hsiao Kang City Development(HK) Ltd.
Chang Le Yuen		Sept.1981	500-600	95,000-119,800		96	Whalsay Enterprises Ltd.	
White Cloud Garden		mid-1981	400-1,041	118,200-280,000		250	Raycott Co.,Ltd.	
Yi Cui Garden		early 1982	612-824	157,000-226,000		56	Quadrutee Development	
Wuzhou	Yuanyang Jiang New Village	Sept.1981	538	69,960-74,160		80	Wah Tung Co.,Ltd.	
Zhaoqing	Jianshe New Villa	mid-1981	790	10,000 up		N.A.	Hung Fook Land Investment Co.,Ltd.	
Taishan	Oversea Chinese New Villa (first phase)	late 1980	588-1,548	81,000-194,610		120	Hang Fat Investment and Investment Co.,Ltd.	
Zhongsan	Qi Jiang Garden	late 1980	632-750	103,950-131,000		90	Silver River Investment Ltd.	

ตารางที่ 12 การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในจีนที่มีตลาดการขายในฮ่องกง (ต่อ)

สถานที่	โครงการพัฒนา	วันเริ่มโครงการ	ราคาคืนทุน 2		จำนวนหน่วย	ผู้พัฒนาโครงการ
			ขนาด (ตารางฟุต)	ต่อหน่วย (เหรียญฮ่องกง)		
Weizhou	Wei Hua Garden	Apr.1981	620-670	120,000-141,500	108	Whalsey Enterprises Ltd.
	Lian Teng Overseas Chinese New Villa	early 1981	365-515	43,500-58,800	48	Whalsey Enterprises Ltd.
Zhuhai	Silver Sea Garden	late 1982	876-1,700	193,500-700,000	416	Gold Fair Investment Ltd.
	Pen Sea Villa	late 1982	525-1,500	162,000-192,000	N.A.	Pan Sky Enterprises Co.,Ltd.
Foshan	Kiu Yuen Sun Chuen	Nov.1981	592-686	94,000-128,000	210	Sun Su Tung Ltd.
	Lan Yuen Sun Chuen	mid-1982	803-852	162,000-192,000	126	Real Time Co.,Ltd.
Pan Yu	Overseas Chinese New Villa	Dec.1981	300 up	40,000 up	96	Merriment Development Co.,Ltd.
Shantou	Overseas Chinese New Villa	late 1980	536-1,000	88,440-185,000	N.A.	Chung Fat Development Co.Ltd.
SHANGHAI	Yuen Nan Overseas Chinese New Villa	mid-1981	735-962	145,000-245,500	200	Heysham Enterprises
ZHEJIANG PROVINCE						
Hangzhou	West Lake Overseas Chinese New Village	Sept.1981	547-942	94,500-195,000	72	Shing Kung Enterprises Co.,Ltd.
	Zhaohui Overseas Chinese New Village	Sept.1981	606-757	112,000-165,500	96	Coinway Investment Co.,Ltd.
FUJIAN PROVINCE						
Xiamen	Jimei Overseas Chinese New Village	late 1981	593-687	112,670-147,750	N.A.	Tung Fung Enterprises Co.,Ltd.
	Xiamen Overseas Chinese New Village	late 1981	390-950	70,500-194,500	182	Chung Fat Development Co.,Ltd.
Fuzhou	Overseas Chinese New Village	late 1980	650-750	97,000-135,000	90	Beaconsland Development Co.,Ltd.
JIANGSU PROVINCE						
Wuxi	Bai Hua Overseas Chinese Apartments	Aug.1981	796	69,500-89,500	20	Shing Kung Development Co.,Ltd.

1 Where official English names are not available, the name of development is given in pinyin

2 The price given is the list price. Small discounts are available depending on payment methods.
N.A.: not available

Source: China Trade Report. June 1981.

กับนักลงทุนชาติต่าง ๆ และจีนเปิดรับนักลงทุนเข้ามาเป็นหุ้นส่วนในการลงทุนในอุตสาหกรรมการ
โรงแรม จากรายงานของสื่อมวลชนในการประมาณการการลงทุนในด้านอุตสาหกรรมโรงแรมในจีน
จนถึงกลางปี ค.ศ.1981 คาดว่าไม่น้อยกว่า 170 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

นอกจากนี้ข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษของจีนเขตอื่น ๆ มีน้อยมาก
จากการเปิดเผยข้อมูลอย่างเป็นทางการ ในปี ค.ศ.1980 มีการทำสัญญากับนักลงทุนชาวต่าง
ชาติ ในเขตชู่ไห่ มี 72 ฉบับ ในเขตเซี่ยเหมิน มี 103 ฉบับ โดยไม่มีการระบุแหล่งเงินทุนและ
มูลค่าการลงทุน 57 ฉบับ อย่างไรก็ตามการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งสามแห่งนี้ นักลงทุน
ฮ่องกงให้ความสำคัญน้อยกว่าเขตเซินเจิ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 เงินตราต่างประเทศที่จีนได้รับจากฮ่องกง
(หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

	1977	1978	1979	1980
การค้า	1,741.4	2,259.5	3,034.1	4,407.2
การส่งเงิน และสิ่งของกลับจีน	394.9	477.3	562.9	673.7
การท่องเที่ยว	223.5	367.5	819.4	951.8
กำไรจากการลงทุน	367.8	461	609.9	824.9
มูลค่ารวม	2,727.6	3,565.3	5,026.3	6,857.6
สัดส่วนเปอร์เซ็นต์ ของรายได้จากการแลกเปลี่ยนเงินตรา (ไม่รวมเงินกู้ และเงินทุน)	29.3	31.7	31.8	36.5

Source: For various types of earnings from Hong Kong, see previous tables; for China's total current foreign exchange earnings, See Yamada (1981).

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กล่าวโดยสรุป ผลประโยชน์ของของเงินในฮ่องกงสามารถสรุปได้ตาม ตารางที่ 13 เป็นการประเมินถึงเงินตราต่างประเทศของจีนที่ได้รับจาก การค้า การลงทุน การส่งเงิน และสิ่งของกลับบ้านรายได้จากนักท่องเที่ยว และผู้ติดต่อธุรกิจฮ่องกง ซึ่งจีนได้รับจากฮ่องกง ในปี ค.ศ.1980 มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 6,857.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือหากคิดเทียบกับรายได้ในส่วนเงินตราจากต่างประเทศทั้งหมด รายได้จากฮ่องกงมีสัดส่วนถึงร้อยละ 36.5 ของเงินตราต่างประเทศที่จีนได้จากการติดต่อกับต่างประเทศ

ผลประโยชน์ของจีนที่ได้รับจากฮ่องกง ส่วนหนึ่งจะมีอิทธิพลต่อผู้ทำการเจรจาฝ่ายจีน ซึ่งจะต้องนำไปประเมินผลประโยชน์ที่จีนจะได้รับและผลเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น จากการดำเนินการเจรจาเพื่อกำหนดอนาคตของฮ่องกง และการกำหนดนโยบายของจีนที่จีนจะใช้กับฮ่องกงในอนาคตต่อไป

2. ผลประโยชน์ทางด้านการเมือง

2.1 กรณีไต้หวัน นอกจากผลประโยชน์ที่จีนได้รับจากฮ่องกงในด้านเศรษฐกิจ ดังกล่าวข้างต้น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผู้กำหนดนโยบายของจีนที่เกี่ยวกับอนาคตของฮ่องกง คือ จีนมีความต้องการรวมประเทศให้เป็นหนึ่งเดียว ในกรณีของไต้หวัน และมาเก๊า โดยเฉพาะกรณีของไต้หวัน จีนเองมีเจตจำนงที่ต้องการรวมไต้หวันให้เป็นหนึ่งเดียวกับจีน และนโยบายที่จีนใช้ในการกำหนดอนาคตของฮ่องกงมาจากแนวความคิดที่จีนคิดจะนำมาใช้ในการรวมไต้หวันเข้าเป็นส่วนหนึ่งของจีน โดยจาก เหตุการณ์เมื่อเดือนมกราคม 1979²³ นายเติ้ง เสี่ยวผิง

²³Joseph Y.S.Cheng, "The Future of Hong Kong: A Hong Kong Belonger's View," International Affairs, 58 (Summer 1982): 486.

ได้กล่าวกับคณะผู้แทนของคณะกรรมการด้านการทหารของสภาสูงสหรัฐอเมริกา (U.S Senate Military Affairs Committee) ซึ่งเสนอ แนวทางการรวมไต้หวันเข้าเป็นส่วนหนึ่งของจีน โดยใช้กรอบความคิดที่ว่า จีนจะให้ไต้หวันเป็น "เขตการปกครองตนเอง" โดยไต้หวัน จะมีการปกครองตนเองทุกด้าน การบริหาร การทหาร ระบบสังคมและระบบเศรษฐกิจเป็นต้นเดิม จากแนวความคิดนี้เมื่อมีการนำเรื่องอนาคตของฮ่องกงขึ้นมาทำการพิจารณาหารือระหว่าง จีนกับอังกฤษ จีนจึงได้นำแนวคิดนี้มาใช้กับฮ่องกงเพื่อเป็นแนวทางในการรวมไต้หวันและมาเก๊าเข้า เป็นของส่วนหนึ่งของจีน ต่อไป

2.2 ภาพพจน์ที่ดีของจีนในสังคมโลก

การที่จีนเป็นประเทศคอมมิวนิสต์ มีความแตกต่างกับประเทศอื่น ๆ ในระบบการเมือง และระบบเศรษฐกิจ แม้ในระยะหลัง เมื่อจีนมีการเปลี่ยนแปลงผู้นำ และผู้นำจีนมีการเปลี่ยนแปลง นโยบายด้านเศรษฐกิจโดยเน้นการพัฒนาประเทศตามแนวทาง การทำประเทศให้ทันสมัย จีนเริ่ม เปิดตนเองออกสู่ภายนอกมากขึ้น จีนต้องการการยอมรับจากภายนอกในด้านการเมือง และจีนเอง มีนโยบายที่สนับสนุนให้ต่างชาติเข้าไปลงทุนในจีนให้มากขึ้น เพื่อผลประโยชน์ที่จีนจะได้รับในด้าน ความรู้ด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ และระดมเงินทุนในการพัฒนาประเทศให้มีความทันสมัยเทียบ เท่าประเทศต่าง ๆ ดังนั้น การที่ชาวต่างประเทศจะเข้าไปลงทุนและทำการค้าในจีน นักลงทุนจะ ต้องมีความเชื่อมั่นในแนวทางการพัฒนาประเทศของจีน และแนวทางการตัดสินใจนโยบายของจีน ในการแก้ปัญหาของจีน โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับฮ่องกง ซึ่งฮ่องกงมีความเจริญรุ่งเรืองทาง เศรษฐกิจ และเป็นสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับ การค้า การลงทุนในด้านต่าง ๆ เพราะมีความ พร้อมในทุกด้านที่เอื้ออำนวยต่อการค้าและการลงทุน ดังนั้น หากจีนสามารถแก้ปัญหาฮ่องกงให้ ลุล่วงไปได้ ในลักษณะที่เป็นที่ยอมรับของประเทศต่าง ๆ จะส่งภาพพจน์ของจีนในการเมือง ระหว่างประเทศดีขึ้นและจะได้รับการยอมรับจากประเทศต่าง ๆ มากขึ้นด้วยเช่นกัน